

Školní vzdělávací program **DOMOV MLÁDEŽE**

Identifikační údaje

Název školy: **Střední škola – Podorlické vzdělávací centrum, Dobruška**
Adresa školy: **Pulická 695, Dobruška 518 01**
Zřizovatel: **Podorlické sdružení zaměstnavatelů, Val 62, Dobruška 518 01**

ŠVP: Domov mládeže

ŠVP nabývá účinnosti počínaje šk. r. 2025/2026

Vydán dne: 1. 9. 2025

STŘEDNÍ ŠKOLA
PODORLICKÉ VZDĚLÁVACÍ CENTRUM
Pulická 695, 518 01 Dobruška
IČ: 71349736, tel.: 605310001

Marian Kubala, ředitel školy

Obsah:

1 ÚVOD	4
Kontakty pro komunikaci se školou:.....	5
2 CHARAKTERISTIKA DM.....	6
Ubytování:	6
Stravování:.....	6
Organizace domova mládeže:	6
Pedagogická dokumentace:.....	6
2.1 PŮSOBNOST, ORGANIZACE A ZÁKLADNÍ PODMÍNKY	6
2.2 PROSTOROVÉ A MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ PODMÍNKY	7
2.3 HYGIENICKÉ PODMÍNKY, BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ ŽÁKŮ	7
2.4 PROSTOROVÉ, MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ A HYGIENICKÉ PODMÍNKY PRO PRÁCI ZAMĚSTNANCŮ	8
2.5 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ.....	8
2.6 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU.....	8
2.7 SPOLUPRÁCE S RODIČI ŽÁKŮ, ŠKOLAMI A JINÝMI SUBJEKTY	9
2.8 PODMÍNKY PRO PŘIJÍMÁNÍ ŽÁKŮ NA DOMOV MLÁDEŽE	9
Obecné podmínky.....	9
Ukončování ubytování na DM v průběhu školního roku	9
3 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	10
Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	10
4 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PRO-GRAMU	11
5 VÝCHOVNÝ PROGRAM DOMOVA MLÁDEŽE A ÚSEKU VÝCHOVY MIMO VYUČOVÁNÍ	14
6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ	16
7 PŘÍLOHY	17

1 ÚVOD

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon), § 3 až 5, povinný dokument, který byl vytvořen za společné účasti pedagogických pracovníků domova mládeže a úseku výchovy mimo vyučování.

V § 7, odstavci 4 školského zákona je uvedeno, že školské zařízení uskutečňuje vzdělávání podle ŠVP, uvedeného v § 5, odstavci 2 školského zákona. Součástí ŠVP domova mládeže a úseku výchovy mimo vyučování je platný Školní řád Střední školy Podorlického vzdělávacího centra (dále jen školy), včetně Vnitřního řádu Domova mládeže.

Je určen pro:

- vedení školy,
- vedení domova mládeže a úseku výchovy mimo vyučování,
- vychovatelům domova mládeže a úseku výchovy mimo vyučování,
- nepedagogickým pracovníkům domova mládeže a úseku výchovy mimo vyučování,
- žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol (dále jen žákům),
- ostatním pedagogickým a nepedagogickým pracovníkům školy,
- školské radě,
- rodičům,
- veřejnosti,
- vnějším evaluačním orgánům (ČŠI).

Kontakty pro komunikaci se školou:

E-mail: info@sspvc.cz
Tel.: 491 618 930
Mob.: 737 199 196
Web: www.sspvc.cz

Ředitel: **Marian Kubala**
Tel.: 491 618 931 nebo 737 199 196
Email: kubala.marian@sspvc.cz

Sekretariát: Lucie Markov
Tel.: 491 618 930 nebo 737 198 111
Email: markov.lucie@sspvc.cz

Zástupce ředitele: Michaela Sovinová
Tel.: 491 618 935 nebo 734 406 007
Email: sovinova.michaela@sspvc.cz

Vedoucí odborného výcviku: Petr Brandejs
Tel.: 491 618 936 nebo 737 794 065
Email: brandejs.petr@sspvc.cz

Vedoucí vychovatel DM: **Radek Mataj**
Tel.: 720 417 096
Email: mataj.radek@sspvc.cz

2 CHARAKTERISTIKA DM

Střední škola Podorlického vzdělávacího centra (dále jen škola) vykonává rovněž činnost domova mládeže, a to v areálu školy. Domov mládeže poskytuje školské služby ubytování pro žáky vlastní školy. Součástí ubytování je výchova a vzdělávání, které vedou k plnohodnotnému využívání volného času podporou volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání.

Ubytování:

Kapacita domova mládeže: 25

Žáci jsou ubytováni ve třílůžkových a dvoulůžkových pokojích 1 podlaží. Sociální zařízení je společné.

Stravování:

Celodenní školní stravování je zajištěno. Snídaně a večeře v prostorách naší školy. Obědy v prostorách dobrušského Gymnázia.

Žákům je k dispozici rovněž školní kantýna.

Organizace domova mládeže:

(§ 3 vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů)

Domov mládeže organizuje zejména přípravu na vyučování a nabízí žákům volnočasové aktivity.

Provoz DM zajišťuje hlavní vychovatel + 1 vychovatelka.

Provoz domova mládeže je od neděle (od 18:00) do pátku (do 7:30).

Pedagogická dokumentace:

- osobní spis žáka (studenta)
- přihláška do domova mládeže
- deník výchovné skupiny
- denní záznam (kniha předání)
- ŠVP domova mládeže a úseku

2.1 PŮSOBNOST, ORGANIZACE A ZÁKLADNÍ PODMÍNKY

Ve své činnosti se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů, vyhláškou MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních v platném znění, předpisy s uvedenými normami souvisejícími a obecně právními předpisy.

DM poskytuje žákům ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost škol a zajišťuje těmto žákům školní stravování.

Domov mládeže je zařazen do 1. kategorie. Při umísťování žáka se přihlíží ke vzdálenosti místa bydliště, dopravní obslužnosti, sociálním poměrům a zdravotnímu stavu žáka.

Cena je stanovena v souladu s § 5, odst. 1-3, vyhlášky 108/2005 Sb. Výše úplaty za ubytování se nemění, i když žák nebo student není ubytován po všechny dny v kalendářním měsíci. Pokud je žák v domově

ubytován jen část kalendářního měsíce z důvodu organizace školního roku ve škole, stanoví se výše úhrady za ubytování úměrně k počtu dnů, v jiném případě (např. nemoc) se výše měsíční úhrady nemění.

DM poskytuje ubytovací a stravovací služby veřejnosti v době nepřítomnosti ubytovaných žáků v rámci doplňkové činnosti.

2.2 PROSTOROVÉ A MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ PODMÍNKY

Žáci jsou ubytováni v třílůžkových a dvoulůžkových ložnicích se společným sociálním zařízením na poschodí.

Základní vybavení ložnice pro jednoho žáka: válenda s úložním prostorem, šatní skříň, pracovní místo u stolu, polička, lampička. Žákům se dále poskytuje ložní prádlo, klíče od pokojů a botníků, lednice k uložení potravin, mikrovlnná trouba a varná konvice, které mohou žáci využívat.

Prostorové a materiálně technické podmínky pro vzdělávání, výchovu a volný čas žáků.

Kulturní místnost s televizí a odpočinkový koutek. Žáci mohou využívat studovnu. K dispozici je i učebna výpočetní techniky.

V budově školy je posilovna, tělocvična a pro individuální i skupinové pohybové aktivity slouží venkovní sportovní areál. Sportovní vyžití rozšiřuje i pravidelná návštěva plaveckého bazénu ve městě.

2.3 HYGIENICKÉ PODMÍNKY, BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ ŽÁKŮ

Povinnost DM zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví vyplývá zejména z ustanovení § 29 školského zákona. V ŠVP DM je proto zakotvena povinnost vychovatelů úseku výchovy mimo vyučování prokazatelně poskytovat žákům informace k zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví a o požární ochraně.

V DM bude vždy přihlíženo k základním fyziologickým potřebám žáků. Při zajištění hygienických podmínek je postupováno podle vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na provoz zařízení a provozoven pro výchovu, vzdělávání dětí a mladistvých, která stanoví hygienické požadavky na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou a úklid. Ubytovaní zejména výměnu ložního prádla, úklid ložnic, sociálního zařízení a společných prostor.

Žáci jsou prokazatelně seznámeni s předpisy a opatřeními vztahujícími se k bezpečnosti a ochraně zdraví nejméně dvakrát za školní rok a vždy při činnostech, kde je zvýšené riziko poškození zdraví. Cílem výchovného a vzdělávacího pedagogického působení je žák odpovědný za své chování a způsob života v míře odpovídající a přiměřené jeho věku a schopnostem.

2.4 PROSTOROVÉ, MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ A HYGIENICKÉ PODMÍNKY PRO PRÁCI ZAMĚSTNANCŮ

Vychovatelé mají zázemí na vychovatelně, kde je k dispozici pracovní stůl, počítač připojený k vnitřní síti a internetu, telefon, úložný prostor na policích a ve skříních a sedací nábytek pro návštěvy.

Hygienické zázemí pro vychovatele tvoří samostatné sociální zařízení.

Informační systém pro pracovníky z jednotlivých pracovišť je řešen prostřednictvím telefonu a internetu.

2.5 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

V DM jsou ubytováni žáci středních školy.

Žáci pocházejí z nejrůznějšího sociokulturního prostředí.

Výrazné rozdíly v jejich chápání života způsobuje dále jejich profesní zaměření, osobní zájmy a společenské vlivy.

2.6 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Požadavky pro výkon činnosti pedagogických pracovníků stanoví zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů. Podle zákona má pedagogický pracovník splňovat předpoklady pro výkon funkce podle § 3 a splňovat odbornou kvalifikaci podle § 16.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se uskutečňuje podle § 24 zmíněného zákona a vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

V domově mládeže pracuje 1 vychovatel a 1 vedoucí vychovatel.

Personální podmínky vzdělávání zásadně ovlivňují naplňování ŠVP DM a výsledky vzdělávání žáků. Kvalitní výchovnou a vzdělávací činnost zajišťují především kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci, proto je řízení lidských zdrojů tak důležité.

Vedení školy a DM klade velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Pedagogičtí pracovníci úseku výchovy mimo vyučování zabezpečují výchovu a vzdělávání a organizují pro žáky jednorázové a pravidelné výchovně vzdělávací aktivity, na které jsou vysíláni ředitelem školy nebo vedoucím vychovatelem DM.

Pracovní doba pedagogických i nepedagogických pracovníků se řídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Pracovní doba je evidována v měsíčním výkaz.

Je potřeba, aby se pracovníci úseku zaměřili na udržení dobrého jména školy a DM a zajistili tak plnou obsazenost DM. Dále na zlepšení práce v oblasti propagace na veletrhu škol, doplňováním webových stránek, rozšiřováním informačních letáků i osobní propagací školy na základních školách v kraji.

Ve výchově a vzdělávání se vychovatelé DM zaměřují na prevenci negativních jevů v chování žáků.

Organizací a realizací skupinových programů na tomto úseku práce jsou pověřeni pracovníci na všech pracovištích školy.

2.7 SPOLUPRÁCE S RODIČI ŽÁKŮ, ŠKOLAMI A JINÝMI SUBJEKTY

Rodiče nezletilých žáků jsou faktickými zákazníky DM, kteří mají právo na kvalitní služby a informace a plní povinnosti vyplývající ze školského zákona a předpisů.

Obdobná práva a povinnosti mají zletilí žáci.

Ve vztahu ke školám vystupuje DM jako partner podílející se na výchově a vzdělávání žáků jako autonomní subjekt, který formuluje a realizuje vlastní výchovné cíle v návaznosti na výchovně vzdělávací činnost školy. Školu informuje o podstatných otázkách vzdělávání a výchovy žáků a účinně s ní spolupracuje.

Vychovatel úzce spolupracuje s třídními učiteli, učiteli odborného výcviku, výchovným poradcem.

2.8 PODMÍNKY PRO PŘIJÍMÁNÍ ŽÁKŮ NA DOMOV MLÁDEŽE

Obecné podmínky

Přijímání žáků na DM je realizováno na základě podání přihlášky. Přihláška je platná jeden školní rok. Při umístění žáka na DM se přihlíží ke vzdálenosti místa jeho bydliště, dopravní obslužnosti z místa bydliště, k jeho sociálním poměrům a zdravotnímu stavu. O umístění rozhoduje vedoucí vychovatel na základě přihlášky podané zákonným zástupcem nezletilého žáka a zletilým žákem do termínu, který bude uveden na přihlášce do domova mládeže. Ředitel vyrozumí zákonného zástupce nezletilého žáka nebo zletilého žáka o umístění do domova mládeže do 27. 8. Příslušného roku.

Informace o ubytování v DM jsou podávány zájemcům na stránkách školy, výstavách škol, na Dni otevřených dveří školy, který je pořádán začátkem prosince a kdykoli v úřední hodiny sekretariátu školy.

Ukončování ubytování na DM v průběhu školního roku

Žákovi může být ukončeno ubytování během školního roku pokud:

- a) písemně požádá o ukončení ubytování zákonný zástupce žáka nebo zletilý žák nejpozději do 30. dne předchozího měsíce. Žádost musí být podána na sekretariát školy. Předčasné ukončení ubytování žáka není důvodem pro vrácení příspěvku na ubytování za měsíc, ve kterém k ukončení došlo,
- b) zákonný zástupce nebo zletilý žák opakovaně neuhradil úplatu za ubytování nebo stravování ve stanoveném termínu a nedohodl se s ředitelem školy na jiném termínu úhrady,
- c) žák byl vyloučen z domova mládeže podle § 31 odst. 2 a 4 zákona č. 561/2004 Sb.,
- d) žák se přestěhoval do místa, které nesplňuje podmínky pro umístění do domova mládeže,
- e) uzavře klasifikaci v posledním ročníku středního vzdělávání a již zpravidla se nezúčastňuje výuky, ale účastní se pouze maturitních zkoušek.

3 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

ŠVP domova mládeže vytváří podmínky pro zpřístupňování vzdělávání nejen z hlediska srovnatelných možností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i z hlediska postupu, jak žáka motivovat a vtáhnout do aktivní účasti na vzdělávání.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z legislativních norem, kterými jsou § 16, odstavec 2 a 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhláška MŠMT č.73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MŠMT č.108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, která v § 3, odstavci 3, řeší počet žáků a studentů vyšších odborných škol se zdravotním postižením ve výchovné skupině v domově mládeže. Školský zákon jednoznačně stanovuje princip práv a na individuální přístup k žákům a ukládá brát ohled na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Jsou to tedy povinné podmínky vzdělávání. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ve smyslu školského zákona žáci se zdravotním postižením a zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Tito žáci mají přednost při přijímání do DM. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním souvisí především se znalostí rodinného zázemí žáků. Sociálním znevýhodněním se dle školského zákona rozumí rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, v postavení azylantů, imigranti atd.

U těchto žáků se může jednat o rizikové chování, nízký zájem o vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělávacího procesu a u cizinců nebo příslušníků národnostních menšin atd. Lze očekávat i jiné kulturní, náboženské, rodinné a etnické normy a hodnoty. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat prevenci rizikového chování žáků. K prevenci rizikového chování žáků slouží v domově mládeže nabídka volnočasových aktivit. Výchovný poradce školy poskytuje v případě potřeby konzultační hodiny žákům i vychovatelům DM.

V domově mládeže vychovatele průběžně identifikují žáky se špatným prospěchem a s riziky neúspěšnosti a podporují je ve vzdělávání (motivace, doučování, pomoc spolužáků). Práce se žáky se sociálně znevýhodněného prostředí spočívá především v jejich motivování k učení a vzdělávání a ke školní úspěšnosti prostřednictvím diferencovaného, individuálního přístupu všech pedagogických pracovníků domova mládeže.

Vzdělávání mimořádně nadaných a talentovaných žáků

Podpora mimořádně nadaných a talentovaných žáků je dána §17 školského zákona. Individuální přístup k talentovaným a nadaným žákům je žádoucí nejen pro žáky samotné, ale má zásadní význam i pro společnost. Mezi mimořádně nadané žáky nepatří pouze žáci s mimořádnými schopnostmi uměleckými i pohybovými, ale i žáci s mimořádně vysokou úrovní výkonu ve všech nebo pouze v určitých oblastech vzdělávání, projevující se vysokou motivací, cílevědomostí a kreativitou. Mimořádně nadaní žáci se projevují jako výrazné osobnosti, mohou mít ale problémy v komunikaci, v sebehodnocení, jsou často citliví na kritiku a hodnocení druhých. Ve vzdělávání je vhodné využívat náročnější metody a postupy, problémové a projektové vyučování, samostudium, práci s ITC aj. Žáci by měli být vhodně zapojováni do týmové práce. Problémem je identifikace nadaných žáků, zvláště těch intelektově nadaných a je to především úkolem školy. Intelektově nadané žáky je třeba motivovat k zapojováním do zájmových

útvárů, podíl na vytváření webových stránek, účast na příležitostných akcích, zapojování do žákovských projektů, účasti v přehlídkách a soutěžích, kde je důležitou součástí i získání veřejného ocenění jejich úspěchů.

4 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program domova mládeže je definován v § 5 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů. Školní vzdělávací program domova mládeže vychází ze zásad a cílů vzdělávání stanovených v § 2 školského zákona.

Účel domova mládeže je definován v § 2 vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

4.1 ZAMĚŘENÍ A PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY NA ÚSEKU VÝCHOVY MIMO VYUČOVÁNÍ

Principy a cíle vzdělávání a výchovy (§ 2 školského zákona):

- Rovný a nediskriminační přístup ke vzdělávání a výchově.
- Zohlednění vzdělávacích a výchovných potřeb žáka daných jeho kompetencemi a osobnostními charakteristikami.
- Vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a úcta všech účastníků vzdělávání a výchovy.
- Svobodné šíření poznatků vyplývajících z výsledků soudobého poznání světa, které jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání a výchovy.
- Zdokonalování procesu vzdělávání a výchovy na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširší uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod.
- Hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených zákony a vzdělávacími programy.
- Vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.
- Priority vzdělávání a výchovy – profilace DM.

Vychovatelé budou svým působením rozvíjet osobnost žáka, poskytovat mu náměty pro samotné a žádoucí naplňování volného času vedením kroužků či vhodnou nabídkou společenských, kulturních a sportovních akcí. K tomu volí prostředky, formy a metody:

- relaxačně zdravotní – obnova sil, upevňování zdraví, změna druhu a charakteru trávení volného času,
- činností, změna sociálního prostředí,
- výchovně vzdělávací a sebevzdělávací, společenské uplatnění a aktivita.

Předpoklady a prostředky pro realizaci priorit výchovně vzdělávací činnosti

Realizace průřezových témat ve vzdělávání a výchově, napomáhající rozvíjet osobnost žáka a procházející napříč oblastmi vzdělávání a výchovy s cílem dosáhnout klíčových kompetencí žáka:

- osobnostní a sociální výchova,

- výchova demokratického občana,
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
- multikulturní výchova,
- environmentální výchova,
- mediální výchova.

Vytváření a působení přirozeného a pozitivního psychosociálního prostředí, na jehož tvorbě se podílejí všichni účastníci vzdělávání s využitím prostředků vlastních výchově a vzdělávání v době mimo vyučování jsou:

- dobrovolnost, spontánní aktivita, navození kladných pocitů, samostatnost,
- seberealizace, sebepoznávání, motivace,
- zajímavost, pestrost a zájmovost, rozvoj individuálních i skupinových zájmů,
- odpočinkové a rekreační zaměření zájmové činnosti.

Žák jako ústřední postava vzdělávání a výchovy – primární podmínky podporující toto postavení:

- uplatnění jeho základních práv vyplývajících ze školského zákona (561/2004 Sb.) a z Úmluvy o právech dítěte, zejména práva na respektování osobnosti žáka a jeho zvláštností v závislosti na fyzické, psychické a mentální zralosti žáka a práva na volný čas,
- výchovné působení založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu k osobnosti, potřebám a zájmům žáka,
- vyvážené uplatňování práv a plnění povinností,
- právo volby a vlastních rozhodnutí odpovídajících míře zralosti žáka, reálným možnostem a podmínkám života v DM s podporou vychovatele,
- uplatnění kompetencí žáka v podmínkách zařízení a jeho podíl na organizaci a činnosti zařízení, zajištění vymahatelnosti práv žáka,
- specifické postavení dospělého žáka (převzetí plné odpovědnosti za své chování a jednání, převzetí práv a povinností rodičů),
- objektivní hodnocení práce a činnosti žáka vychovatelem a sebehodnocení žákem.

4.2 KLÍČOVÉ KOMPETENCE A STRATEGIE VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Výchovné a vzdělávací strategie jsou zaměřeny na rozvíjení kompetencí žáka, formulují upřednostňované cíle, postupy, metody a formy práce.

Kompetence k učení a sebevzdělávání:

Žák:

- odhadne své schopnosti, řídí vlastní učení, má svůj efektivní styl a režim učení,
- dokáže vyhledávat informace a zpracovat je i použít,
- efektivně využívá svých vědomostí a dovedností, snaží se je rozšiřovat,
- zná smysl svého učení, motivuje sebe i ostatní, chápe sebevzdělávání,
- neustupuje před neúspěchem, je psychicky odolný.

Strategie vychovatele:

- pomáhá žákovi najít cestu při přípravě na vyučování,
- podporuje žáka v oblasti vzdělávání a hledání vlastního způsobu přípravy na výuku,
- kladně žáka motivuje, zadává mu jen přiměřené úkoly, pomáhá mu zvládat eventuální neúspěch,
- spolupracuje s rodiči a školou.

Kompetence sociální a personální:**Žák:**

- koriguje své chování, řeší adekvátně složitější situace, je sebekritický, jsou mu přirozené základy duševní hygieny,
- je odpovědný za své chování, je individualistou, dokáže však pracovat v týmu,
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své schopnosti,
- je dobrým organizátorem, umí řešit konflikty.

Strategie vychovatele:

- pomáhá žákovi najít své místo ve výchovné skupině, ve třídě i v DM,
- posiluje v něm jeho silné stránky.

Kompetence komunikativní:**Žák:**

- má komunikativní dovednosti,
- rozumí sdělením a informacím, správně je interpretuje a věcně argumentuje, vyjadřuje se jasně, srozumitelně a přiměřeně,
- efektivně a tvořivě využívá dostupných prostředků komunikace, pružně reaguje na rozvoj informačních a komunikačních technologií a využívá je,
- adekvátně vystupuje na veřejnosti, přiměřeně sebevědomě se prezentuje.

Strategie vychovatele:

- učí žáka se správně vyjadřovat, dokáže s žákem komunikovat, vést dialog,
- vede žáka k dialogu, dává mu prostor pro svobodné vyjadřování jeho názorů,
- je mu vzorem věcné argumentace.

Kompetence k řešení problémů:**Žák:**

- rozpozná a pochopí problém, provede rozbor a navrhne postupné řešení,
- snaží se správně problém diagnostikovat, pružně reaguje na jeho vyřešení i na nové situace, které se v průběhu objeví,
- dokáže argumenty srovnat, třídit, analyzovat,
- je otevřený k jiným variantám řešení problému.

Strategie vychovatele:

- učí žáka řešit problémy,
- ukazuje mu základní myšlenkové operace a postupy,
- aktivně mu pomáhá, motivuje ho,
- podporuje jeho kreativitu, varuje žáka před nesprávným řešením.

Kompetence k volnému času:

Tyto kompetence podmiňují vzdělávání, rozvíjejí psychický i fyzický potenciál jedince.

Žák:

- uplatňuje zásady zdravého životního stylu, má své priority v organizaci volného času,
- odolává sociálně patologickým jevům,
- vytváří si návyky účelného naplňování volného času,
- zapojuje se do organizace volnočasových aktivit na DM,
- chápe, že psychická i fyzická aktivita vede ke kultivaci jeho osobnosti.

Strategie vychovatele:

- vede žáka ke smysluplnému využití volného času,

- učí žáka novým dovednostem, vede ho k tvořivosti, motivuje ho, vede ho ke zdravému životnímu stylu,
- upevňuje v žáku poznání, že i volnočasové aktivity mohou být jednou součástí žákovy nabídky na trhu práce,
- zajímá se o zavádění nových prvků a přitažlivých forem výchovy,
- modernizuje obsah vlastní zájmové činnosti s žáky.

Kompetence občanské:

Kompetence potřebné pro začlenění jedince do společnosti.

Žák:

- je tolerantní, vstřícný, otevřený,
- zdravě prosazuje názory své, uznává potřeby společnosti i skupiny,
- chová se zodpovědně, neohrožuje svým chováním sebe ani jiné, respektuje kulturní zvyky jiných etnik,
- rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval sebe ani jiné,
- hájí svá práva i práva jiných, respektuje zásady trvale udržitelného rozvoje, orientuje se v politické situaci.

Strategie vychovatele:

- vytváří svým jednáním demokratickou atmosféru na DM,
- respektuje názory žáků, vede je k diskuzi,
- nezneužívá přirozené autority své osoby,
- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, ochrany životního prostředí a hodnot vytvořených člověkem,
- rozvíjí u žáků schopnosti tvořivého myšlení a empatie,
- učí je obhajovat lidská práva a svobody.

5 VÝCHOVNÝ PROGRAM DOMOVA MLÁDEŽE A ÚSEKU VÝCHOVY MIMO VYUČOVÁNÍ

5.1 CHARAKTERISTIKA A ÚČEL VÝCHOVNÉHO PROGRAMU

Výchovný program je rámcovým programem pro práci vychovatele a má tyto znaky:

- vymezuje jakých kompetencí má žák dosáhnout,
- stanovuje výchovné cíle pro vychovatele,
- stanovuje postupy, formy a metody,
- respektuje věkové a osobnostní zvláštnosti žáků,
- je otevřeným programem, který může vychovatel dotvářet dle svých,
- schopností, vědomostí a dovedností, dle zralosti a potřeb žáků (individuální přístup),
- je podkladem pro plánování výchovné činnosti vychovatele a výchovné skupiny pro daný školní rok,
- je rámcovým programem pro práci vychovatelů i ostatních pedagogických pracovníků,
- vychovatel zařazený do tohoto programu má mít příslušné kompetence pedagogické i psychodiagnostické.

5.2 FORMY A METODY VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výchovná práce v domově mládeže má své specifika a liší se od vzdělávání ve škole. Při tvorbě ŠVP domova mládeže a při jeho následné implementaci budeme zohledňovat tato specifika a budeme vycházet zejména z požadavků pedagogiky volného času, které představují výchovné a vzdělávací strategie i pro domov mládeže. Tyto výchovné a vzdělávací strategie vychází z obecných pedagogických zásad, jako je např. přiměřenost, individuální přístup a respektují i požadavky pedagogického ovlivňování volného času, zejména:

a) Požadavek dobrovolnosti:

- žák se může a nemusí zúčastnit plánovaných volnočasových aktivit (volný čas je oblast svobodné volby).

b) Požadavek pedagogického ovlivňování volného času:

- pedagog má povinnost volný čas ovlivňovat, formou nabídky a motivace,
- aktivity pedagog nabízí, ale i ovlivňuje, aby např. nevznikla závislost na PC a internetu na úkor poskytovaných aktivit.

c) Požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti:

- pedagog má povinnost chválit, vyzdvihovat a hodnotit žáky vzhledem k jejich možnostem, momentálnímu stavu,
- vyjadřuje-li pedagog nesouhlas, musí se vztahovat k momentální činnosti, dávat najevo za co přesně je žák pokárán.

d) Požadavek přiměřenosti:

- plánované a navozované činnosti (aktivity) musí být přiměřené věku, pohlaví a zájmu žáků.

e) Požadavek zajímavosti (atraktivity) a zájmovosti:

- pedagog musí žáky vhodně motivovat a činnost zajímavě rozvíjet, musí být průvodcem žáků po zájmových činnostech, ale nevnučuje se.

f) Požadavek citovosti a citlivosti:

- zájmové aktivity by měly přinášet pozitivní emoce a hodnocení činnosti žáků by mělo být citlivé.

g) Požadavek prostoru k seberealizaci:

- pedagog dbá na to, aby se žák v dané činnosti mohl realizovat a měl pocit úspěšnosti.

h) Požadavek aktivity:

- pedagog volí aktivity tak, aby se v nich uplatnili a byli i přiměřeně úspěšní všichni žáci,
- základním prostředkem výchovné činnosti je zážitek (prožitek) žáků, který obohacuje jejich sebezpoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Důležité je i pozitivní klima, kultura a atmosféra domova mládeže.

Formy výchovné činnosti v domově mládeže:

- plánování a příprava výchovné činnosti a aktivity,
- kolektivní působení,
- individuální působení,

- individuální pohovory,
- průběžné neformální působení vychovatele,
- pravidelné aktivity – studijní klid, zájmové útvary, pravidelné akce zájmových útvarů atd.,
- příležitostné aktivity – jednorázové akce, exkurze, výlety, turnaje, besedy, soutěže atd.,
- spontánní aktivity – využití sportovišť, informační centrum se školní knihovnou, internet atd.

Metody výchovné činnosti v domově mládeže:

- motivace a aktivizace žáků,
- rozhovor, řízený rozhovor,
- přednáška a beseda,
- diskuze, řízená diskuze, panelová diskuze,
- trénink dovednosti,
- modelová situace,
- monitorování sociálního klimatu a kultury školy a domova mládeže,
- monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání (úspěšnost žáků, zapojení do aktivit a projektů apod.) atd.,
- hlavní výchovnou a vzdělávací strategií v domově mládeže je akceptování pedagogiky volného času.

Důležitou výchovnou a vzdělávací strategií je, že:

- vychovatelé převzímou odpovědnost za úspěšné vytváření pozitivního klimatu v domově mládeže i ve svých výchovných skupinách, za prevenci rizikových projevů,
- chování žáků a za všestrannou podporu žáků v učení.

6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Výstupy hodnocení:

Ústní informace rodičům nezletilých žáků obsahuje hodnocení studijních výsledků, úroveň adaptace žáka na DM, způsob využití jeho volného času, chování v krizových situacích, formy uspokojování základních životních potřeb, individuální denní režim, příp. situaci ve stravování, zapojování do řešení věcí společných.

Poskytuje se zákonným zástupcům vždy v rámci hovorových hodin. V případě žáků s výchovnými problémy vždy, když to situace vyžaduje.

Ústní souhrnná informace pro žáky zletilé – obsah je stejný jako výše uvedené.

Cíle hodnocení:

- výchovné využití výsledků hodnocení, podpora pozitivních stránek osobnosti,
- získání diagnostických informací jako podkladů pro souhrnné hodnocení.

Zásady hodnocení:

- veřejná, předem známá kritéria hodnocení žáka,
- dialog mezi vychovatelem a žákem, prostor pro jeho sebehodnocení,
- otevřenost a objektivnost,
- spolupráce s rodiči, školou.

Kritéria hodnocení:

- míra dosažení kompetencí žáka obsažených v tomto ŠVP s přihlédnutím ke všem podmínkám a osobnostním předpokladům,
- východiskem pro hodnocení stavu vychovanosti konkrétního žáka je výchovný program, který upřesňuje kompetence pro danou kategorii žáků.

7 PŘÍLOHY

Součástí ŠVP domova mládeže a úseku výchovy mimo vyučování je platný:

1. Školní řád SŠPVC
2. Vnitřní řád Domova mládeže